

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredne dneve po praznicah, ter volja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznako se plačuje od četrtinskega petič-vrste 6 kr., če se opanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naši vojaki se vrnejo.

Mnoga slovenska družina, ki ima očeta, brata ali sina vojnika v Bosni in Hercegovini, bode se razveselila novice, ki nam danes z Dunaja prihaja.

Dunajski vir poroča namreč, da je bil 13. t. m. vojni minister dalje časa pri cesarji, kjer se je sklenilo, da se en del naše vojske vrne iz Bosne in Hercegovine domov. Mej temi, ki se bodo odpustili, so vsi starejši rezervisti, torej baš oni naši mladi možje, ki se najbolj pogrešajo doma.

Nekatere divizije (6. 14. 21 in 33.) se bodo 1. novembra popolnem razmobilizirale, ravno tako se jedna brigada 20. divizije prestavi v Slavonijo in na mirovni stan dene. Konjica iz rezerve se razpusti, razen dveh ulanskih polkov, ki ostaneta.

Drugi vojni zbori, ki ostanejo v Bosni, bodo se zmanjšali. Tudi od lovcev starejši rezervisti domov pridejo, in se mlajši ostanejo. Da se vse to zvrši, so menda že telegrafni in pismeni ukazi izdani na vojna poveljstva.

Po računu dunajskega lista se vrne tedaj kacic 60.000 mož iz Bosne, a kacic 100.000 mož mlajše vojske ostane še doli, da zasedene drži dobljene dežele, v katerih je potem tacem sovražnik popolnem ob tla vržen.

Brez dvombe je ta naredba prišla zaradi tega prej, nego se je pričakovalo, da bosta državna zbor a cislejtanski in ogerski, ko se zdaj snideta — menj zabavljala, in da bodo delegacije raje dovolile še 40 milijonov, ki se jih je več izdalo za okupacijo poleg že dovoljenih 60 milijonov.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja, 11. oktobra.)

(Dalje.)

Poslanec Ledenic poroča v imenu poverilnega odseka o volitvi obeh poslancev iz volilnega okraja kmetijskih občin Kočevje, Ribnica, Velike Lašice in nasvetuje, naj bi se volitev gospoda Dolhofa in Pakiža kot veljavna potrdila.

Proti volitvi se oglasi poslanec dr. Poklukar in pravi: Jaz imam ugovor zoper veljavnost volitve, in sicer ali je statistična podlaga številke, po kateri so se volili volilni možje, prava ali ne, kajti ako je prava, potem sem tudi jaz prav rad pripravljen glasovati za to, da se volitev obeh poslancev potrdi.

Jaz sem zaradi tega v poverilnem odseku zahteval, naj se nam po vladnem komisariju te statistične številke predložijo, kajti številke rešijo popolnem vse vprašanje verifikacije. A za odgovor se je stavil od druge strani nasvet, da se ta volitev potrdi. Meni pa je znano, da se je preveč glasov računalo na volilce iz Kočevja, ki bivajo zunaj dežele, zato je moram

dvomiti, da je bilo število volilnih mož prav odločeno, in ker nimam prepričanja iz aktov, tudi nisem v stanju glasovati za verifikacijo, ampak bodem iz navedenih vzrokov glasoval proti njej.

Poslanec Klun: Ker imam danes govoriti proti veljavnosti volitev, katere so na dnevnem redu, treba je, da opomnim, da imam najvišje spoštovanje pred c. kr. okrajnim glavarjem g. Dolhofom, katero uživa zaradi svoje marljivosti in svojega ljudstvu prijaznega vedenja v celem okraju kot uradnik, in kateri je sam glasoval, da se njegova volitev izroči poverilnemu odseku, ter se je, kakor danes vidimo, tudi odtegnil obravnavi o svoji volitvi, akoravno bi njemu ne bilo treba poslušati tacihi dokazov in rekov o svoji volitvi, kakor je to bilo treba g. poslancu dolenskih mest in trgov.

Meni tedaj ne gre za osebo, nego v prvi vrsti za stvar, za pravo in pošteno izvrševanje postave. A postava jako natanko in določno govori, da ima priti na 500 prebivalcev en volilen mož, in če je nad 500 še 250 prebivalcev drugi volilni mož itd. Gospod okrajni glavar Dollhof nam je, ko je bila volitev kočevsko-ribniška prvič na dnevnem redu, povedal, da je dosti in mnogo študiral, kako bi sestavil in razdelil volilne može, a po mojem mnenju pri določenosti postave ni bilo treba ničesa študirati, nego goli številke, katere naj bi se le dividirale, bile bi ono pokazale, kar je bilo treba najti, namreč pravično število volilnih mož.

Meni se torej zdi, da so imele vse študije le namen, volilni akt zviti in delati na to, da se pripravijo volilci Ribnice in Velikih Lašč v manjšino nasproti Kočevjarjem. Da bi se to tem lažje zgodilo, morali so stalno zunaj doma bivajoči Kočevjarji na pomoč priti, in Kočevjaric, katerih se je izračunalo nad 2500, in to takih, katere deželo jako žalostno na svojo eksistenco spominjajo, ki mora v najednišnicah v Trstu in na Dunaji plačevati za njih stroške. Mej tem pa, ko so se v Kočevju prištevali vsi zunaj bivajoči občinarji, ni se to zgodilo pri Ribničanih in Velikolaščanih, katerih je bilo gotovo vsaj polovico toliko zunaj kot Kočevjarjev.

Da se to ni zgodilo, kaže najbolj slučaj, katerega nam je g. Dollhof sam tu v zbornici povedal, namreč da ga je sodrški župnik opozoroval, da gre njegove občini mnogo več volilnih mož, da se je pa g. župniku odgovorilo: ne!

Kako umetno je sestavljeno po vladnem aparatu število volilnih mož, to se vidi tudi iz tega, da, ko bi se bilo posrečilo pri volitvi v kmetijskih občinah razen g. Dollhofa, preriniti še drugega kočevskega kandidata, imeli bi s poslancem mesta Kočevja in Ribnice,

pri kateri volitvi je zadnja v gotovej manjšini, Kočevjarji, ki vsem skupaj broji 27.000 duš, tri poslance v deželni zbor, a drugače in drugod na Kranjskem pride na 20.000 prebivalcev po jeden poslanec.

Dasiravno pa se je bilo tako umetno postavilo razdeljenje volilnih mož, vendar je c. kr. vlada segla še po drugem sredstvu, poslužila se je vendar še drugega pripomočka, namreč oficijalne kandidature. Gospod c. kr. okrajni glavar se je sam izjavil, da ni on sam iz proste svoje volje kandidiral, nego da je bil od višje strani kot uradnik prisiljen kandidirati. Sililo se ga je najbolj zaradi tega, ker se je računalo, da bi bilo lahko mogoče, da marsikateri župan, ali kak drugi funkcionar, kateri ima s c. kr. okrajnim glavarjem kako dotiko ali kaj posla, bode mu že zato dal svoj glas, da se mu ne zameri, in da poleg mnoge oblasti, ki jo ima vsak c. kr. okrajni glavar, ne pride v kake sitnosti. Tako smo videli, da so kandidirali c. kr. okrajni glavarji tudi v Črnomlju in v Radovljici, v drugih krajih so sicer pač to opustili, a le ker so vedeli, da jim ravno rožice ne cveto mej volilci. Ta eksperiment z kandidaturami c. kr. okrajnih glavarjev, se je res dobro obnesel v kočevsko-ribniškem in velikolaškem okraju.

Jeden slovenskih volilcev, župan, ki je v mnoge dotiki s c. kr. okrajnim glavarjem, dal mu je glas, in tako je bil z večino tega jednega glasu c. kr. okrajni glavar izvoljen. Prihaja mi pri tej priliki na misel mogočni vladar starega veka, kateri je bil vodjo svojih nasprotnikov v vojski ujel, in ga potem rabil za stolec, kadar je sedal na konja. Isto tako je pri zadnjih volitvah hotel biti tudi vsem c. kr. okrajnim glavarjem vspeh ustavoverne stranke stolec, zlezti kvišku, avanzirati.

Saj so videli, kako izvrstno se je nagradila izvršitev goljufivih volitev v trgovinsko in obrtniško zbornico g. vitez Vestenecku, in kako je g. Widman, kateri je bil poslan v Ljubljano le kot navadni dvorni svetnik, da bi nekoliko časa vodil deželno vladno kranjsko, postal deželni predsednik, in potem, ko so se pod njegovim vplivom, tako „ugodno“ vršile volitve za sedanji deželni zbor — seveda za sredstva se ni vprašalo — potem je bil imenovan g. vitez Widman v zahvalo zato, da je vse potrdil, kar je nepostavno činila ustavoverna stranka v zvezi z uradniki, za c. k. namestnika na gorenje Avstrijskem. Da je hotel tak vzvišeni eksempel posnemati vsak c. k. okrajni glavar, čeravno za manjše mesto, temu se ne čudim, ali čudim se vam ustavoverna gospoda, ki vedno hvalisate svojo inteligencijo, svojo samostalnost in liberalnost, da rabite taka sredstva, in služite c. k. uradnikom „minorum gentium“ za stolček, da bi splezali na

višja mesta. Jaz mislim, da sem dovoljno dokazal, da tej volitvi manjka potrebne pravne podlage, ker se niso predložili hoteli zahtevani statistični dati, ker se neče ozirati na protest volilcev iz ničevega uzroka, češ, da je bil še le po dovršeni volitvi naznanjen; zato je tudi meni nij mogoče glasovati za pravoveljavnost izvoljenih dveh poslancev kmetskega okraja Kočevje, Ribnica in Velike Lašče, in predlagam, da se še enkrat izroči odseku.

Poslanec baron Abfaltreun je uže preveč o tej volitvi slišal, nasvetuje, da bi ne bilo narodnim poslancem več mogoče govoriti, konec debate, kateri predlog seveda nemškutarski poslanci sprejmo brž.

Za besedo se oglasi deželni predsednik, ko mu je mej govorom g. poslanca Kluna grof Chorinsky šepetal na ušesa, kaj g. Klun govori. On pravi, da ne more trpeti, da bi se njegov prednik g. Widman napadal zaradi tega, da je bil imenovan za c. k. namestnika na gorenjem Avstrijskem, tem menj, ker ga je imenoval za to mesto Nj. Vel. cesar sam.

Deželni glavar vitez Kaltenegger se počne zdaj izgovarjati, da nij dobro slišal, kaj je g. Klun o Widmanu rekel, sicer, da ga bi bil uže pokaral.

Poslanec Svetec se je bil uže prej oglašil za besedo, tedaj mu jo gosp. deželni glavar ne more odtegniti, kljub sprejetemu koncu debate.

Poslanec Svetec: Le nekoliko imam še opomeniti o denašnji volitvi. Čudno je vsakako da se ravno v slavjanskih deželah c. kr. okrajni glavarji povsod tako radi vrivajo za poslance. V nemških deželah našega cesarstva je to vse drugače. Tako je bil pri zadnjih volitvah na zgorenjem Štajerskem v Judenburgu izvoljen brez vladnega pritiska, zgolj zaradi tega, ker so imeli volilci v njega zaupanje, c. kr. okrajni glavar g. Vernier. A ta okrajni glavar nij hotel sprejeti poslanstva, nego zahvalil se je svojim volilcem, in zahvaljevač se dobro rekel, da se služba c. kr. okrajnega glavarja nikakor ne sklada z mandatom deželnega poslanca. (Klici: Čujte! Čujte!) Meni je jako žal, da imamo denes razgovarjati o volitvi moža, c. kr. okrajnega glavarja, kateri bi bil rad posnemal g. Vernierja, ali je bil po višjem vladnem pritisku, in po vladnih dispozicijah prisiljen za mesto poslanca kandidirati. Gospoda one strani, vi se tako radi sklicujete na liberalnost in na svobodo, delajte torej na to da se kakor hitro mogoče skoraj sklene postava o inkompatibiliteti, to je, da ne smejo prevzemati mandate v deželni in državni zbor taki možje, katerih javno uradniško poslovanje se ne strinja z ljudskim zastopom. — Denišnje poročilo poverilnega odseka nij vzbudilo pri meni prepričanja, da se je ta volitev postavno vršila, zato je tudi jaz ne morem glasovati za to, da se volitev pravoveljavnim pripozna.

Poročevalec, poslanec c. kr. dež. svetnik Ledenig, se ve da meni, da se je vršilo vse postavno in vse v redu, da nemške občine nemajo preveč volilnih mož. Da bi se slovensko ljudstvo c. kr. okrajnih glavarjev ogibalo, on dvomi, kajti povsod so c. kr. okrajni glavarji pri volitvah propali, to je gotov dokaz samostalnosti slovenskega kmetskega ljudstva. Protest, katerega so volilci vložili, pravi poročevalec, prišel je prepozno.

Poročevalec tedaj nasvetuje, da se volitev

g. Pakiža in gosp. Dollhafa za pravoveljavno pripozna.

Pri glasovanju se od nemškutarske stranke volitev obeh dveh omenjenih poslancev potrdi.

O volitvi poslanca dr. Deua za Postojno, mesto Lož, in trge Planina in Vrhnika poroča načelnik poverilnega odseka, poslanec vitez Langer, in nasvetuje, da naj se volitev, ker protesti le malo ugovarjajo, in ker je g. dr. Deu dobil več kot nadpolovično večino plasov, proglasi za pravoveljavno.

Proti verifikaciji volitve se oglasi dr. Poklukar. On pravi: Pri verifikaciji te volitve nij drugače mogoče, nego da se zopet oziramo na volitev dolenskih mest in trgov. Pri volitvi v Postojni nij se vštevata Vrhnicanom tretjinska priklada, in se je tako mnogo narodnih volilcev odpravilo, mej tem, ko je okrajni glavar krški volilcem tega mesta tretjinsko priklado prištel, da je več glasov za njegovo stranko dobil. Tudi na druge strani so se vršile nepostavnosti, tako n. pr. se nij dovolilo voliti vsem zastopnikom mladoletnih, ali pa zastopnikom občinskega premoženja, ampak le taci, ki so za Deua bili. To glasovanje se je dovolilo ali odbijalo, kakor je ravno vašej stranki ugajalo. V poverilnem odseku se je mej drugim reklo, da bi se tudi narodnej stranki mogle dokazati nepostavnosti, no, jaz nemam nič proti temu, pa proglasite volitev dr. Deua vsled naših poleg tega vaših nepostavnostij za neveljano. Kakor nam zdaj poročilo poverilnega odseka to volitev kot postavno slika, meni nij mogoče, da bi glasoval za njo.

Poslanec dr. Zarnik: Jaz ne bodem govoril v prvej vrsti proti volitvi postojnske, akoravno vem, da se je pri njej godilo mnogo nepostavnostij, kakor nevštevanje tretjinske priklade, kakor se je to narobe godilo pri volitvi dolenskih mest in trgov, nego jaz hočem osvetiti pri tej volitvi, kako je c. kr. vlada v obče pri zadnjih volitvah z našimi nasprotniki sodelovala; jaz hočem temu vladnemu delovanju signaturo prilepiti, in ob enem stigmatizirati vladni pritisek, kako je deloval pri vseh volitvah, v vseh mestih, trgih in kmetskih občinah, kjer je bilo količkaj upanja pri zadnjih volitvah za denišnji deželni zbor. Konec svojega govora bodem nasvetoval resolucijo, in jaz mislim, da, če je denišnja večina deželnega zbora kranjskega, kakor se nazivlje, res liberalna, onda mora glasovati, in bode glasovala za njo.

Poglejmo nekoliko, kako so se stvorile večine v skupini za mesta in trge za ustavoverne kandidate. V Postojni je volilo 34 c. kr. uradnikov in le 38 mestnih in tržnih občanov, vladnega ali nemškutarskega kandidata dr. Deua. V skupini dolenskih mest in trgov je volilo 93 c. kr. uradnikov, v Trzinu 37 c. kr. uradnikov in v Idriji 47 c. kr. uradnikov. Dakle skoro povsod več kot polovica c. kr. uradnikov. Kako je vladni pritisk na druge strani, ne ravno proti c. kr. uradnikom vsa sredstva uporabljaj, o tem hočem nekoliko povedati. V Postojni je mož mnenja in prepričanja narodnega, ki pa prodaja kot najemnik ces. kr. finance tobak, in ima kot znamenje, da je zaloga c. kr. tobaka pri njem, to se ve da c. kr. orla nad svojo prodajalnico. Nekaj dnij pred volitvijo v Postojni šeta se šef kranjske c. kr. finance pred prodajalnico tega moža.

Črez nekaj hipcev vstopi in vpraša moža najemnika, če ve, kaj c. kr. orla nad njegovo

prodajalnico pomeni? No, mož najemnik mu odgovori, da po njegovem mnenji družega nič, nego to, da je on opravičen najemni prodajalec c. kr. duhana ali tobaka. Ali c. kr. šef kranjske finance mu odgovori, da on to slabo razume, da v orlu in z orlom je zvezana tudi „verfassungstreue“, in če ne bode on tako volil, kakor to „ustavovernost“ zahteva, da potem bode tudi c. kr. orla iznad njegove prodajalnice izginil. (Klici: Čujte! Čujte!) No, gospoda, ki se imenujete liberalne, zdaj pa vas vprašam, ali je bila to svobodna volitev, ali se je vršila pod pritiskom c. kr. vlade? Poglejmo na Angleško, kjer je uzor vse svobode.

Naj so bili wighs ali tories na krmilu vlade, nikdar se nij vlada vmešavala v volitve, le na kontinentu je tak način udomačil se. Zato se na kontinentu tako gospodari, ker je bil francoski cesar Napoleon III. vaš uzor, kajti pod njim se je vladalo s pestjo, in pri nas se hoče vladati enako; tudi v Avstriji se ne pozna od vladne strani nobena nepristranost. Mislite pa, da boste res s frazami o liberalnosti res celemu svetu še dolgo pesek v oči metali? Mislite, da vam kdo veruje, da so naše volitve svobodne? Motite se! Tako malo, kakor je pametna Evropa verjela, da je vsa konstitucija Turčije le humbug, akoravno so jo turkoljubni časniki preslavljali, tako malo se tudi veruje v to, da so pri nas volitve svobodne, in da so volitve pravi izraz ljudskega mnenja.

Bolje bi bilo tudi pri nas, da bi namesto volitev pod takim vladnim pritiskom, ravno tako kakor je v Bosni vali kar imenoval poslance po svojem mnenju in samovolji, naj bi tudi pri nas vlada kar imenovala može za deželne poslance, kateri se jej zdé najbolj pametni. Čemu se naši volilci na vse strani razburjajo in pritiskajo? Gospod Dežman je rekel o priliki verifikacije novomeške volitve, da so c. kr. uradni šefi samo „dobre svete“ dajali, a gospoda, temu nij tako. Ti „sveti“ so bili jako osorni, kajti reklo se je uradniku od strani načelnika njegovega urada: „wenn sie nicht verfassungstreu wählen, dann haben sie sich die folgen selbst zuzuschreiben.“

No gospoda, če je to volilna svoboda, potlej je treba mnogo vere, da se v obče na njo verjame. — Pravo volilno svobodo, kakor vlada pod to sistemo, kaže to, kako se je godilo pri nas in pa menda še bolj pri volitvah v Bukovini na skrajnej meji Avstrije. Tam je bilo voljeno v deželni zbor šestnajst c. kr. uradnikov, mej njimi ednajst c. kr. okrajnih glavarjev, namreč vsi, kolikor jih je, tako da morete imenovati deželni zbor bukovinski pravi ideal vašega ustavovernega parlamentarizma. Mej temi c. kr. uradniki je bil izvoljen tačasni c. kr. deželni predsednik baron Pino enoglasno za poslanca. A kako? Prišli so tudi volilci, kateri niso hoteli voliti g. c. kr. deželnega predsednika g. barona Pinota. Navzočni žandarji so jih vprašali, koga hočejo voliti, in ko so odgovorili, da ne g. Pinota, rekli so njim žandarji, naj gredo v sobo, kjer so uže zbrani drugi taki volilci. Ko so stisnili vse vkupe, kar je bilo opozicije, zaprli so sobo, da nij mogel noben volilec ven, dokler volitev nij bila končana, in tako je bilo mogoče, da je bil c. kr. predsednik baron Pino enoglasno izvoljen. A kaj je, gospoda, odgovoril minister Lasser na interpelacijo v državnem zboru, katera je tožila o takem te-

ptanjem gazenji vse postave in pravice? Rekel je, da on to popolnem odobrava, in da je tako rekoč nalog c. kr. uradnikom, za vlado in proti narodom agitirati.

Ali nema pri takih okolščinah magjarski narod prav, da pri njem ne sme voljen biti nobeden uradnik. Seveda vi, gospoda nasprotne strani, se posmehujete našim opravičenim pritožbam in terjatvam, ali ne smejajte se preveč; isto tako, kakor vi z nami, delali so Danci s Šlesvig-Holsteinci, a kje so denes Danci s svojim posmehovanjem! Mi Slovenci ne potrebujemo ni najmanjše protekcije od vlade. Kar terjamo, nij drugega nič, nego to, kar nam po postavi itak gre. Mi terjamo samo to objektivnost in enakopravnost, katero držati bi bil prvi in postavni nalog vlade. Jaz torej nasvetujem resolucijo v tem smislu, in upam, da jo boste vsi podpirali. Moja resolucija se glasi:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Slavna c. kr. vlada se naprosi, da se ne bi prihodnjič nikdar več pri volitvah s svojim vplivom vmešavala kakor politična stranka, za-se nadalje, da bi svojim uradnikom vseh kategorij dala popolno svobodo, da volijo brez vsega pritiska od vzgor le po svojem lastnem prepričanju.“

(Konec prih.)

Iz Bosne in Hercegovine.

O razmobiliziranji vojske v Bosni in Hercegovini poročamo na kratko v prvem članku današnjega lista.

Nadomestilna rezerva je uže povsod razpuščena domov.

V ministerstvu vnanih zadev je zborovala komisija za posvetovanje administracije Bosne. Predsedoval jej je naš rojak, sekcijski načelnik baron Švegel. Ona je svoje delo uže izdelala in ministerstvu predložila. Zdaj se posvetuje kako naj se vrnejo pribegli Bošnjaki od nas v Bosno nazaj.

Iz Dubrovnika nam piše slovensk podoficir dne 8. oktobra: Denes smo došli čez mejo v veliko dalmatinsko mesto Dubrovnik. Vse mesto je ozaljšano z zastavami trobojnicami, in neštevilne lučice prijazno iz oken pozdravljajo prišlece. Občinstvo nas je sprejelo s „slava“ in „živio“-klici. Jutri 9. oktobra nam je napovedan bil odhod v Mostar, kjer bomo menda prezimovali.

Iz Sarajeva 5. okt. [Izv. dop.]

... Posebno znamenit bil je dan 4. oktobra, kot godovni dan našega presvitlega cesarja! Filipovič je cesarju telegrafično za god podaril deželi Bosno in Hercegovino; prišla je nazaj še tisti dan telegrafična zahvala. Ta dan je bila posebno velika parada vseh polkov, kar jih je v Sarajevu.

Bil je ta dan posebno važen, ker so se udala ograjena mesta, in s tem smo končali operacije za leto 1878. Pri omenjeni paradi po maši v katoliški in srbski cerkvi je bila razdelitev medalij hrabrosti vseh polkov zunaj mesta. —

Pri našem polku so bili sledeči odlikovani: Alojz Švarebauer, Andrej Vraz, Franc Dornik, Matija Kocbek, Alojz Adobati, Janez Zelenko, Herman Kerše, Jožef Kranjc, vsi ti so dobili veliko srebrno medaljo. Majhno srebrno medaljo so dobili sledeči: Karol Becker, Janez Stahel, Karol Pustek, Anton Škorjanec, Martin

Mohorčič, Anton Jakše, Friderik Mohor, Jakob Ritonja, Matevž Mesiček, Janez Balašič, Franc Hübel, J. Haberšek, Vilhelm Koričič, Anton Krašič, Jakob Kranberger, Martin Zdolšek, Henrik Karničnik, Anton Kostanjšek, Ludvik Luj, Ignac Lerman, Franc Čeh, Jože Zupanek, Janez Ehm, Filip Hofer, Franc Perger, Viktor Lakič, Jože Kolar, Filip Valter in Lenart Fogar.

Hadži Loja je bil od neke patrulje, katero je vodil nadlejtentant Stipetič, blizu Višje grada na nogi ranjen in ulovljen. Ena kompanija lovcev ga je denes sem pripeljala. Mož je velike postave, zelo suh, s črnimi lasmi, črno brado, z velikimi črnimi očesi, bledim licem, a močne postave. Šteje preko 60 let, ter je po turški šegi oblečen, a ne jako snažen, ker Mohamedanec ne trpi snažnosti. Ker je na nogi ranjen so ga vojšaki nesli v policijsko hišo. Ume govoriti italijanski in nemški zraven tukajšnjih jezikov. Njegova osoda še nij odločena, govori se, da obeta 30 tisoč forintov, ako se mu življenje pusti.

Naš 5. bataljon je moral 3. t. m. odri niti v Mokro v tabor. Dolgo menda se ne bomo več tukaj mudili; vsi uže komaj pričakujemo odrešenja; — naš polk Hartung bode brž ko ne jeden prvih, ki v domovino od rine. Zima se uže bliža in vedno mrzleje postaja, — imeli bomo pri vrnitvi dosti trpeti, predno do železnice pridemo. Kajti lahko smo oblečeni — pa kaj to, pretrpeli smo do Sarajeva dosta muk, tedaj bomo tudi to malenkost voljno prestali! F . . s.

Iz Trebinja v Hercegovini 6. okt. [Izv. dop.]

Po daljšem odmoru pošiljam Vam zopet nekatere novosti iz našega dolgočasnega in opasnega blodenja po turškem svetu. Dne 11. septembra smo dobili povelje, da gremo 2. in 3. brigada iz Mostara proti Domanoviču deželo rekognoscirati in vstaške čete razganjat. Štirinajst dni — tako se nam je rekalo, bode trajala ta ekspedicija. Istega dne z večera smo dospeli do Domanoviča, kjer smo tudi prenočili. Druzega dne smo hodili po onih krajih, kjer se je od 17. do 21. avgusta bojevalo nekoliko naših vojnih oddelkov, pešcev in lovcev. Takoj prvega dne nas je na potu neprestano spremljal neljubi tovariš dež, kateri nas še dolgo nij ostavil tudi na poznejšem potu. Dne 12. sept. smo prišli v Stolac kjer smo se odpočili. To mesto se more prištevati mej večja mesta Hercegovine, njega okolica je prav plodovita, in ako bi ljudje imeli in hoteli obdelavati polje, prinašalo bi jim obilo nagrade za trud in pot. V Stolcu sem tudi prvič imel priliko, videti vojvodo Mušiča. Prav lep in krepak mož je.

Dne 13. m. m. odrinili smo skozi 8 ur dolgo romantično dolino naprej. Vojvoda Mušič se svojo četo nam je bil ob straneh za pokrovitelja. Za večera smo prispeli na visoko ležečo planjavo Dabarsko, a od tod smo šli v Plano od koder nas je pot vela do vasi Pile. Ondi smo imeli dan odmora in tekar sedaj je ponehalo deževati. Omenjena vas leži na črnogorske meji, in našli smo v njej bataljon črnogorske posadke.

Dne 18. sept. smo odpotovali proti Trebinju. Na poti smo srečali krdele vstašev, katero se nam je brez ustavljanja in streljanja udalo.

Kraji, po katerih smo hodili, so bili do malega jako žalostni; strehe skoro vseh hiš, katere smo videli, so bile zgorele uže pred tremi leti, in ostale same ruševine in zidovje,

kar je napravljalo na nas najneugodnejši utis. Ko smo došli po zapuščenih livadah in neobdelanih poljih ob mraku v Trebinje, našli smo ondi uže 20. brigado, katera je 7. septembra tjakej prišla, in zavzela mesto po majhnem odporu. Pripovedovali so nam vojšaki 74. pešpolka da so na potu od Trebinja proti Korjenici dve kompaniji onega polka napadli vstaši, pri katerej priliki so naši izgubili preko 90 mož in 4 oficirje.

Dne 20. sept. nam je bilo zapovedano, da odpotujemo proti Klobuku. Iz Korjenice smo uže zagledali trdnjavo Klobuk, a v njej nijmo opazili nič sumljivega.

Dne 23. sept. so vstaši začeli streljati na nas, a topništvo jih je skoro razpodilo. Meni je bilo ukazano, da se svojimi ljudmi preiščem hiše in shrambe po okolici. Zasledil in zaplenil sem pri tej priliki mnogo streliva in orožja.

Dne 24. sept. mahnili smo jo proti Klobuku. Vstaši so nas pozdravili z gromenjem topov, a vrla naša pogorska artelerija jim je to veselje prav kmalu izpridila, in topovi njihovi so umolknil. Ker je to prav jako in dobro položena trdnjavo, nij nam bilo mogoče napasti je, niti se k njej prikrasti. Dva dni so naši topničarji vrlo obstreljevali Klobuk, Nekatero naše patrulje so poskušale priti do zidin, a vstaši so jih vselej odgnali s streljanjem. Tudi 2 oficirja od 27 pešpolka sta poskusila se polovico kompanije udariti na Klobuk, a pala sta oba in ž njima tambor a tri može so nam pri tej afêri ranili. Omenjena oficirja se zveta: nadlejtentant Wagner in lejtentant Weinberger.

Tekar z večera dne 27. septembra se je udala trdnjavo, in druzega dne zjutraj je marširal 3. bataljon cesarskih lovcev vanjo.

Turška posadka je v tej noči ubegnila. Naši so trdnjavo, kolikor se je v naglici dalo, razrušili, in municijo, katera bi bila uporabna za 6 mesecev zadostovala, uničili; oba kanona so soboj odveli in 29. septembra v Trebinje pripeljali. Življenja na Klobuku vam ne morem dostojno in verno popisati. Le toliko naj omenim, da je dež na nas curkoma lil, in da nas je veter neusmiljeno prepihaval, ter da smo se vsi kar tresli od mraza. Tacih dnij bi ne privoščil niti jezoritemu ljubljanskemu renegatu Dežmanu, a še menj bi jih rad prebil v drugo sam.

O vstaših nemamo ni sluha ni duha. V Trebinji nas je zdaj 2 brigade. Ne vemo, kam nas bodo zopet pognali, a gojimo sladko nadejo, da nas skoro v Dubrovnik pošljejo v garnizijo. To slavno dalmatinsko mesto je namreč samo 6 ur od Trebinja oddaljeno. Oj, da bi nam skoro izpolnili jedino našo vročo željo! —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

O *ministerskej krizi* nij denes nobene nove vesti. Kot gotovo velja, da Auerperg pojde v pokoj in nobena stranka ne bode jokala po njem.

V *moravskem* deželnem zboru je želel dr. Pražak 12. okt., naj prihodnja vlada da deželnemu zboru več časa. Da se davek množi, da deželni in državni budget, temu uzrok je centralizacija.

Hrvatski sabor je v generalnej debati sprejel z vsemi proti sedem glasov osnovo adrese, kakor smo jo v včerajšnjem listu prinesli. Ban je bil (da bi magjarskeji vladi ustregel) proti tej adresi, zlasti zavoljo pasusa gledé

priklopljenja Bosne. Proti adresi je govoril dr. Starčević, ki meni, da je okupacija Bosne velika nevarnost za dinastijo in monarhijo. O grofu Andrassyju je pripovedoval govornik: „da je Andrassy magjarsk cigan, in da je njegovo ogersko plemstvo ukradeno...“ Natančnejega poročila pa denes došli hrvatski listi še nemajo.

Vnanje države.

Okrožnica ruske vlade na zastopnike ruske pri inostranih vladah kaže onemoglost Turčije, in terja skupno delovanje dogovornih velevladstev, da se doseže končno izvršenje berlinskega dogovora. — Ta okrožnica bode gotovo veliko politično zanimanje vzbudila.

Neumna in lažnjiva obdolžitev turške vlade, da naši vojaki Mohamedance v Bosni iz same krvoločnosti koljejo in ženske skrunijo, ter da so tri dni Sarajevo pustošili, — imela je baje prav dober vpliv, zblížala je namreč našo državo zopet bolj z Rusijo, in oslabil vpliv one stranke, ki se zmirom ruje, intrigira za kakovo konvencijo s Turčijo, in je zoper stalno osvojenje Bosne.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Ravno pred končanjem uredovanja slišimo, da je današnji „Slovenec“ zopet konfisciran bil, in sicer zaradi uvodnega članka „kdo bo Auerspergov naslednik?“ — Predno se je konfiskacija izvršila, ušlo je menda nekaj eksemplarov, in tako smo tudi mi slučajno jednega dobili in čitali, pa videli, da dunajski „D. Z.“ „N. W. T.“ in celo „N. Fr. Pr.“ vse ostreje pišejo o Auerspergovem uže demisijoniranem

ministerstvu, pa niso konfiscirani. V Ljubljani pa imamo slovenski novinarji posebno stanje.

— (Veselo znamenje.) Piše se nam od tu: V nedeljo 13. t. m. je bila v Ljubljani odpuščena in domov poslana vsa namestna reserva 17. polka (nad 700 mož in 3 res. častniki), ki je bila prve dni septembra sklicana. Fantje so šli v nedeljo zjutraj ravno v šempetersko cerkev k maši, ko jih adjutant na šempeterskem mostu sreča in ustavi, ter jim pové, da so na najvišje povelje odpuščeni. Ker je to povelje prišlo čisto nepričakovano, lahko si vsak misli, da je provzročilo suno radost. Fantje začno ukati, skakati, peti brez konca in kraja, da so ljudje od vseh strani skupaj drli, nevedoči, kaj to veselje pomeni! Oficir ukaže: kehrt euch! — marsch! — proti kasarni v nekdanji cukrarnici, na mašo nihče več nij mislil. V nedeljo popoldne so se fantje uže večji del na vse strani naše domovine razkropili.

— (Štajerski deželni zbor) V osmeji seji 12. oktobra je bil voljen deželni odbor. Iz velicega posestva je voljen Jos. Kaiserfeld, iz skupine mest Heilsberg, iz skupine kmetskih občin Herman. Iz cele zbornice pa Scholz, Schreiner in Pairhuber.

— (V Celji) se je osnovalo društvo gospodov za okreptavanje bolnih in ranjenih vojakov, ki se z bojišča vračajo, in skozi mesto vozijo.

— (Nesreča) se je v Zgorniku na Krasu pripetila 5. oktobra. A. Milič, mladenič 18 let star, padel je pod voz drva, kateri se je nanj

zvrnil, da je revež precej mrtev ostal, ker nij bilo zadosti pomoči da bi ga bili rešili.

Tuji.

14. oktobra:

Pri Slonu: Kaniz iz Dunaja. — Gross iz Celovca. — Globočnik iz Zeleznikov. — Jankle iz Litije. — Herman iz Grada.

Pri Maliču: Reno iz Dunaja. — pl. Hopfenbach iz Novega mesta. — Kas, Prener, Zapp iz Dunaja. — Koppstein, Rosenberg iz Siska. — Čvič iz Grada. — Pichler iz Kočevja. — Wiederwohl iz Trsta.

Pri bavarskem dvoru: Berčič iz Studene. — Budek iz Kanize. — Čepjak iz Gornjegra. — Jenko iz Dunaja.

Umri v Ljubljani.

10. oktobra: Josipina Raunicher, soproga c. k. svetnika deželne sodnije, 43 let, v Hilserjevih ulicah št. 3, vsled mrtvice v možganih. — Marija Žakelj, vdova privatnega uradnika, 68 let, Salendrove ulice št. 6, vsled pokaženja spodnje telesnih organov. — Ana Tribuč, 2 1/2 mes., hči trgovca, na sv. Petra cesti št. 17, vsled slabosti.

V mestnej bolnici:

1. septembra: Rozalija pl. Schöpfer, 60 let, sirota, vsled tuberkuloze. — Janez Pirnat, 37 let, trgovec, so ga umirajočega prinesli. — Janez Pečar, 78 let, spediter, vsled uremije.

Marke Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenschirme,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2.

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—90)

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina usna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolih, ščurkov in družega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haagerju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu pripravi v zahtevani stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnašne kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z želozo-joditrom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teska sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschovo ribje olje z želozo-joditrom. — Uže po zavžitju nekoliko steklenice sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pisma naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenu povzetju. (337—3)

Dunajska borza 15. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	60 gld.	50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	30
Zlata renta . . .	70	75
1860 drž. posojilo . . .	110	50

Akcije narodne banke . . .	785	—
Kreditne akcije . . .	220	25
London . . .	117	60
Napol . . .	9	42
C. kr. cekini . . .	5	60
Srebro . . .	100	—
Državne marke . . .	58	15

Parna kopel

v hotelu „pri Elefantu“
se bode popravljala, zato se bode za več časa zaprta.
(347)

Za prodajo

prav veljavna blaga, brez stroškov, iščejo se gospodi vseh stanov. Pismena vprašanja sprejemlje z naslovom: B. K. 500, Habsburg & Vogler na Dunaji. (325—8)

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedl, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišlo velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo sledeče

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedl, 6 kom. baš takovih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gld. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe	gld. 1.95
6 „ britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe	3.25
6 zajemalk za mleko, težke vrste, prej gld. 3, zdaj	— .85
6 „ juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj	1.25

Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne klešče po kr. 35, 50, 80, gld. 1; sladkorne pišice po gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice po kr. 25, 40, 75, 90, gld. 1.—; sklenice za kis in olje po gld. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pišice za surovo maslo po kr. 75, 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedl, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, vkupe 24 komadov, ki so prej stali gld. 15, stane zdaj vseh 24 komadov le gld. 4.60.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra, ter se

garantira za 15 let.

da ostane njih barva vedno bela. (342—1)
Naj se tedaj vsakdo z naročili pohiti, ker se bode radi take cene kmalu vse pokupilo. Naslov in jedini kraj, kjer se more vse to naročiti v c. kr. avstro-ogerskih deželah je:

Glavna zaloga izdelkov od britanija-srebra
Blau & Kann, Wien, I., Elisabethstrasse 6.